

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326, čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Nežrakovana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj, vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 113 • Maribor, četrtek, dne 3. oktobra 1940 • Leto XV

Kralj Matjaž in Martin Krpan

Zadnjič smo povedali, kako velikega pomena so za ljudstvo tradicije, ki gredo od rodu do rodu. Zdaj se vprašamo, kaka slavna izročila ima, hrani in goji ljudstvo.

Srbi imajo Kosovo. Mrtvi s Kosova so vodili Srbe pri osvobodilnih bojih.

Slovenci pa imamo pesmi in pripovedke o kralju Matjažu in njegovi Alenčici.

Kdo je bil ta Matjaž, kaj je storil slavnega, junaškega za slovensko ljudstvo imenitnega?

Bil je to velik madžarski kralj Mátyás Korvin iz rodu Hunyadijev, ki so bili zakleti sovražniki celjskih grofov. —

Večino svojega življenja je preživel v vojskovanju, ki je na daleč razmaknilo madžarske meje in razširilo madžarsko slavo. Na Turke je pošiljal večinoma svoje vojskovodje, sam pa se je vojskoval s Čehi in Poljaki, ki so ga nekajkrat spravili v hude zadrege. Čehov se je rešil samo zaradi tega, ker je tedanji češki kralj Jurij Podjebradski verjel njegovi besedi, ki pa jo je Matjaž prelomil. V vojnah s češkimi husiti ga je podpiral papež. Moč Matjaža Korvina je segala tudi v hrvatske in slovenske štajerske kraje. Kot pravi diktator je tudi napram močnejšem — in ne samo proti tlačanom — pokazal in uveljavil svojo moč, kajti bil je človek, ki je hotel vladati sam in ni trpel nobenega nad seboj ali poleg sebe.

Da Madžari slave letos njegovo 450-letnico, je razumljivo. Zakaj pa naše narodne pesmi slavé tega tujega junaka in njegovo Alenčico (ki je bila napolitanska kraljica Beatrice), zakaj je Oton Župančič zaprl njegovo slavno vojsko pod Krim, zakaj ga upodablja naša kiparji in slikarji, zakaj spi pod Peco, pod Triglavom, pod Čavnom nad Ajdovščino, pod Konjiško goro, pod Slivnico pri Cerknici in tam čaka, kdaj bodo nehale letati črne srake po Sloveniji?

In še v tej legendi se napačno prikazuje ta kralj, kot da mu je šlo samo za Alenčico in vino, ko je bil v resnici madžarski junak, ki mu je bil meč vse in ki je bil zračen s svojo vojsko, da je kot Kiro ali Cezar vedel za ime vsakega svojega vojščaka? Tudi v tem se odkriva neka lastnost našega ljudstva?

Slovenci pa imamo tudi svojega drugega junaka, ki ga je France Levstik ovekovečil v prelepi povesti — Martina Krpana z Vrha. To je pristi Slovenec: tihotapec, ki na svoji kobilici prenaša od morja angleško sol; uslužen tako, da pred gosposko kočijo prenese kobilo in tovor v stran (kaj bi šele storil, če bi vedel, da se vozi v kočiji sam cesar!); bahaški je, pa tudi tako močan, da mu ni para; vendar pa laže, da ima v vreči bruse in kresilno gobo; dobro kapljico ima rad, od cesarja si izgovori pravico do vina, kolikor ga bo zmožel. Cesar-ski Dunaj edino on reši strašnega Brdavska, za nagrado si pa izgovori samo pravico, da nadalje brez skrbi tovari angleško sol, in prijaznost, da mu nekdo pokaže pot po dunajskih ulicah, da pride čim prej na cesto, ki pelje na Vrh pri Sveti Trojici.

V tem slovenskem velikanu je upodobljena tista slovenska uslužnost, s katero se je stoletja izčrpavala naša ljudska moč, ki je požrtvovalno služila tujim gospodarjem. To slepo požrtvovalnost je oficijelna slovenska politika proglašala za geslo, umiranje za druge naj bi bilo dika in ponos našega ljudstva. To žalostno tradicijo smo iz ranjke Avstrije prenesli v Jugoslavijo in jo novim razmeram primerno nadaljevali.

Letala napadajo neprestano

Pet in pol ur trajajoči napad angleških letal na Berlin

(Reuter.) V noči na 1. oktober so angleška letala priletela nad Berlin in krožila nad mestom celih pet in pol ur. Ponovno so napadla elektrarno West-Werk in železniške naprave v Klingenbergu, kjer so z bombami pogodila tudi eno tovarno. Ameriški listi pišejo, da je ta napad na Berlin zadnji opomin civilnemu prebivalstvu, da se ne zanaša na zagotovila oblasti, da angleška letala zaradi letalske obrambe ne bodo več priletela nad mesto.

Razen nad Berlinom pa so angleška letala metala bombe tudi na Leuna-Werke, v katerih izdelujejo bencin iz premoga in strupene pline, potem na Hannover, na tvornico streliva v Rotenbergu, na letališča v Magdeburgu in Mannheimu, Bruslju, na pristanišče Cuxhaven, Bolougne sur Mer in Le Havre. Vodna letala so napadla skupno s pomorskimi silami Rotterdam v Holandiji, Ostende v Belgiji, Hamstedt in Vellohagen. Nad Le Havrom je bilo sestreljeno eno nemško letalo.

Dne 30. septembra je bilo sestreljenih 49 nemških in 22 angleških letal, 12 pilotov se je rešilo.

Dne 1. oktobra je vladalo nad Kanalom in Severnim morjem slabo vreme. Morje je bilo zelo razburkano. V takem vremenu bi bil prevoz črt preko Kanala le težko mogoč. Nad južno Anglijo je bilo dopoldne sestreljenih 5 nemških in 3 angleška letala.

V zadnjem tednu je bilo v Angliji napadenih 20 bolnišnic.

Nemci poročajo o uspešnih napadih na Anglijo

(DNB) Dne 30. septembra so Nemci napadali predvsem London in važne cilje v južni Angliji. Četudi je bilo vreme slabo, pa so letala vendarle dosegla cilje in povsod povzročila veliko škodo. Strmoglavci so napadli novo letališče Hastings pri Londonu in uničili eno lopo ter neko barako, ne da bi se jim protiletalska obramba, ali pa angleška letala zoperstavila.

O napadu angleških letal na Berlin je znano, da so se samo nekatera letala prebila skozi zaporni ogenj nad mestom in so z velike višine ter brez cilja odvrгла bombe. Tri letala so sestrelili nemški lovci, eno pa topništvo pri Brandenburgu. Polet angleških letal nad Nemčijo ni povzročil nobene škode na vojaških objektih.

Dne 30. septembra je nemško obalno topništvo obstreljalo angleške ladje v dowerskem pristanišču z uspehom. Neko nemško letalo je zadelo z bombo 10 tisoč tonsko sovražno ladjo in jo potopilo. Ob škotski obali sta bili zadeti dve 10.000 tonski ladji.

Dve nemški podmornici sta potopili ena 6 ladij s 34.760 tonami, druga pa dve s 15.000 tonami in dve nadaljnji je poškodovala.

Angleži o nemških napadih

(Reuter.) Nemci so v noči na 1. oktober poskusili leteti nad Londonom. Do-

segli so 30 okrajev, nad središčem mesta pa so bili zavrnjeni zaradi zapornega ognja in napadov angleških lovskih letal. Bombe so povzročile en sam požar. V dolini reke Mersey je bilo povzročene več škode. Nadalje so padale bombe tudi v Wallesu in severozapadni ter severovzhodni Angliji. — Nemški bombniki so čez dan napadali v formacijah po 100 letal, ponoči pa v skupini okrog 300 letal. Poljski letalci so zbili 4 nemška letala, doslej skupno že nad 100.

Zgube letal v septembru

(Reuter.) Skupne zgube letal od 1. septembra do 30. septembra so znašale: Nemci so zgubili 1092 letal in 2128 moč, Angleži pa 319 letal in 156 pilotov, 63 pilotov se je rešilo s padobranci. — V dneh 26. in 27. septembra, ko so nemški napadi dosegli višek, je bilo zbitih 421 nemških letal in je pri tem zgubilo življenje 137 pilotov. Angleži so v istem času zgubili 91 letal. V septembru je bilo torej sestreljenih vsake 42 minut po eno nemško letalo.

Izgube trgovinskega brodograja

so znašale v preteklem tednu 158.000 ton. Izmed 27 potopljenih trgovinskih ladij je bilo 19 angleških, ostale pa so pripadle nevtralnim državam. Dosedanje izgube nemške in italijanske trgovinske mornarice so narasle na 1.358.298 ton. Od tega odpade na Italijo 250 tisoč ton. (Reuter.)

Odmevi objave o sklenitvi vojaške trozveze

Sklenitev vojaške zveze vseh ameriških držav

V Washington so prispeli odposlanci vseh 20 ameriških držav na posvet o skupni obrambi ameriškega kontinenta in sklenitvi vojaške zveze.

Uvoz vojnih potrebščin preko angleške Birme.

Angleška vlada izjavlja, da po sklenitvi pakta med Nemčijo, Italijo in Japonsko, nima več nobenega povoda biti obzirna napram Japonski. V interesu Anglije je, da čim bolj podpre Čankajška in njegovo vojsko na Kitajskem. — Zato bo storila vse, da bo prepeljano čim več orožja preko ozemlja angleške Birme na Kitajsko. Po tej poti bo šlo odslej tudi ameriško orožje.

Japonski je znano, da Sovjetska Rusija dobavlja orožje Čankajšku, toda si doslej ni upala zahtevati v Moskvi, da naj se z oboroževanjem Čankajška neha. Dočim je Japonska zahtevala od francoske Indokine, da prepreči prevoz orožja za Čankajška in da Japoncem na razpolago oporišča, je s sklenitvijo pakta v Berlinu slovesno izjavila, da smatra svoje odonošaje do SSSR za urejene in da torej nima ničesar proti temu, ako SSSR podpira sovražnika Japonske z orožjem.

Pokazala se je predvsem druga stran medalje: Kdor je uslužen navzgor, je istočasno po pasje brezobziren napram svojim najbližjim.

Ideali vsakega naroda se zrcalijo v njegovih izročilih. S te strani je slika Slovencev malo razveseljiva. Lani ti

Ameriško brodogrje v Avstralijo

Dne 1. oktobra sta se v Washingtonu sestala Cordell Hull in angleški veleposlanik ter razpravljala z ozirom na položaj, ki je nastal po paktu Nemčije, Italije in Japonske. Na tem sestanku je bilo tudi sklenjeno, da bo ameriško vojno brodogrje napravilo oficijelen obisk v Avstraliji, kjer se bo skupno z najmodernejšimi avstralskimi edinicami udeležilo pomorskih vaj. (Reuter.)

Republikanski kandidat Willkie za Anglijo.

Republikanski kandidat za predsednika Zedinjenih držav Willkie, je te dni govoril na nekem shodu o junaštvu Angležev ter rekel, da bi Zedinjene države potrebovale vlado kakršno ima Anglija, s Churchillom na čelu, ki je branitelj demokracije.

Kitajci odklanjajo, ...

Kitajski časopisi komentirajo pakt med Nemčijo, Italijo in Japonsko ter prihajajo do zaključka, da Kitajska nikoli ne bo priznala kakega nadoblastva ter tujege upliva in tudi ne more priznati vrednost novega socialnega reda, katerega mislijo vzpostaviti države podpisnice vojaškega pakta. (Reuter.)

Moskva in vojaški pakt trozveze

Moskovska »Pravda« pravi, da trojni pakt (Nemčija, Italija in Japonska) ni bil nikakršno presenečenje, ker samo odreja že obstoječe odnose med navedenim paktom treh na eni strani ter Anglijo in Zedinjenimi državami na drugi strani. Nemčija je Rusijo o nameri že naprej obvestila.

Nemčija, Italija in Japonska so izja-

vile, da pakt ne izpreminja razmerja med njimi in sovjetsko Rusijo. Nenapadalni pakt, ki je bil sklenjen z Nemčijo in Italijo, je le potrdil ta pakt. Politika osi se torej ni izpremenila in mir med njimi in SSSR bo ostal, v kolikor je to odvisno od SSSR.

Japonska ne misli prelomiti s Kanado in Avstralijo.

Japonski generalni konzul v Ameriki je izjavil novinarjem, da bo Japonska kljub sklenjenemu paktu vodila z Avstralijo in Kanado ter južno ameriški državam prijateljsko politiko, ter da ne namerava odpoklicati svojih državljanov iz omenjenih držav.

Francozi odklanjajo izročitev Sirije Italijanom

Iz Ankare poročajo, da so italijanski zastopniki v komisiji za premirje v Siriji zahtevali od francoske uprave, da jim izroči oporišča in letališča v prosto uporabo. Francoske oblasti so to zahtevo odklonile, češ da ni vsebovana v določbah premirja. (Reuter.)

Otok Madagaskar zasedejo pristaši svobodne Francije

Otok Madagaskar, ki leži na vzhodni obali Afrike, bodo najbrž v kratkem zasedle čete svobodne Francije. Ameriški listi poročajo, da je bila guvernerju otoka stavljena zahteva, da otok izroči.

Otroke selijo iz Londona in Berlina. Iz Londona so dne 28. in 29. septembra izselili 11.000 otrok in žen v varnejše kraje. Italijanski službeni poročevalski urad Stefani pa javlja, da so nemške oblasti pričele pripravljati načrte za izselitev otrok iz Berlina. Dnevno nameravajo poslati na deželo po več tisoč otrok.

Pred nadaljevanjem italijanske ofenzive v Egiptu

Angleži poročajo, da so Italijani dovršili svoje priprave.

Po poročilih iz Egipta so Italijani dovršili svoje priprave za nadaljevanje ofenzive. Po angleških poročilih je italijanska vojska pri Sidi Baraniju, ob obali Sredozemskega morja razdeljena v obliki pahljače in je verjetno, da bo maršal Graziani tvegala napad v južno-vzhodni smeri in ne ob obali v smeri proti Aleksandriji.

Italijanski napadi na angleške ladje

Italijanska poročila javljajo, da so pretekli teden italijanska letala napadla angleške vojne ladje v Sredozemskem morju in zadela z bombo eno oklopnico v zadnji del in poškodovala dve ladji. Nadalje je ena angleška podmornica potopila eno italijansko 700 tonsko ladjo, nakar je italijanska podmornica potopila angleško podmornico.

15 italijanskih lovskih letal je napadlo skupino angleških bombnikov. Po

hudem boju so bila sestreljena 3 italijanska letala in 1 angleško. (Reuter.)

Potopljeni španski ladji.

V Sredozemskem morju sta bili potopljeni dne 1. oktobra dve večji španski trgovinski ladji po 3000 in 4000 ton. Angleži trdijo, da je ladji potopila neka italijanska podmornica. (Reuter.)

Egiptovski kralj bo govoril kot vrhovni poglavar muslimanskemu svetu

dne 3. oktobra. Italijani si mnogo prizadevajo, da bi pridobili kralja za to, da ostane Egipt nevtralen. Nek vpliven italijanski vojaški poveljnik, ki je bil dolgo časa v Egiptu in pozna kralja, je naslovil nanj odprto pismo, v katerem ga poziva, da se naj kralj odloči tako, da bo prav zanj in za Italijo, ki bo zmagovala v tej vojni.

Churchill Čehom

ob drugi obletnici monakovske konference.

Angleški ministrski predsednik Churchill je dne 30. septembra govoril v radiu o drugi obletnici monakovske konference, ki je bila začetek žrtvovanja svobodne Češkoslovaške republike. — Upanje na mir, ki ga je rodila ta konferenca, je bilo kratko. Šest mesecev po tej konferenci je bil sporazum že pogazen in ta cvetoča država je izginila kot neodvisna in samostojna tvorba. — Toda svobodna duša ne more umreti, ker noče in tudi ne bo umrla. Češkoslovaški narod preživlja v sedanjosti dobi usodo mnogokaterih narodov v zgodovini prejšnjih stoletij. Toda bitka, ki se bije za Anglijo, je bitka za Češkoslovaško in za vse ostale narode, ki so zgubili svojo samostojnost, pa še vedno ljubijo svo-

bodo ter samostojnost. Čehoslovaki so izmed vseh narodov v Evropi najbolj odločno pokazali svojo voljo, da hočejo živeti svobodno življenje. Navzočnost češkoslovaških vojakov in častnikov v Angliji, kjer skupno z Angleži in pripadniki drugih narodov vodijo boj za svoje osvobodjenje, najbolj prepričevalno govori o njihovi narodni zavednosti in pripravljenosti, da z življenjskimi žrtvami odkupijo svojo svobodo. Občudovanja vredni pa so tudi Čehi, ki so ostali doma in ne skrivajo svojega poguma ter ljubezni do domovine. Anglija ni priznala nobenih sprememb v srednji Evropi in je obnovo Češkoslovaške republike postavila kot enega izmed svojih poglavitnih vojnih ciljev.

Proti židom

Polemika o židovskem vprašanju pri nas.

Nas to vprašanje ne zanima toliko. Vidimo pa, da to vprašanje naenajst politične grupacije, kadar potrebujejo zase posebno reklamo. Židovsko vprašanje je že staro. V srednjem veku in že tudi v novejšem so bili židje prezirani. Preganjala jih je zlasti hierarhija potom svojih političnih eksponentov. Val proti-židovstva, ki je po svoji naravi ajdovski, se je po svetovni vojni pričel širiti in se širi dalje. Za nas so židje ljudje. V dobi tisočletnega preganjanja so si pridobili res izredno bistrost in sposobnost, ki je marsikateri narod nima. Ali med židi je prav tako kakor med drugimi narodi največ siromakov in delavcev, ki imajo enako pravico do življenja, kakor vsi drugi ljudje. Židovski kapital je spret in drzen ali tak je tudi drugi kapital, ki ga opravljajo framazoni, liberalci ali pripadniki katerekoli vere. Zato je geslo proti židovskemu kapitalu le krinka, ker se z odpravo tega razmere ne

bodo nič izpremenile. Primeren je le boj proti kapitalističnemu izkoriščanju, ker se sicer doseže le ta uspeh, da se izkoriščanje poveri drugim osebam. Mi torej ne zagovarjamo nobenega izkoriščanja, smo pa proti bojkotu židovskih siromakov in delavcev, ki hočejo pošteno živeti med narodom. Pri nas gre polemika za tem, da se žide izloči iz gospodarstva, ker so brezvestni spekulanti, kar so tudi drugi, naši rodni bratje. Predvsem bi hoteli nekateri izločiti žide, ki so dobili državljanstvo šele po 1. decembru 1918. Mislimo pa, če židi delajo krivice, zločine, naj se jih kaznuje kakor druge državljane. — Politična reklama s tem vprašanjem pa ni etična. — In še nekaj, boljši trgovec od žida je Grk, oba pa prekaša Armejec in vendar se govori samo o židih. — Uveljavimo zakone, ki bodo onemogočili vsakršno izkoriščanje in tudi židi nam ne bodo nevarni.

Doma in po svetu

Naročniki, uvažujte!

Ponovno opozarjamo vse naročnike, ki so z naročnino v zaostanku, naj izvršijo svojo dolžnost in poravnajo zaostalo naročnino. Sedanja neznosna draginja je prav tako hudo prizadela tudi naš list, ki se mora vzdrževati izključno le z naročnino. Uprava doslej naročnine še ni povišala, zato pa ponovno apelira na vse zaostankarje, da vsak mesec sproti poravnajo naročnino in s tem omogočijo redno izhajanje našega skupnega delavskega lista.

UPRAVA.

Na 75 kg pšenične moke bodo primešali po 25 kg koruzne moke in iz tega pekli takozvani ljudski kruh. Uredba o tej novi mešanici ljudske moke bo v kratkem objavljena. Koruze smo namreč pridelali precej in je upati celo, da ji bo cena padla. Govori se, da bo ljudski kruh cenejši za 75 para pri kilogramu.

Hrvatsko narodno zastopstvo, bivši poslanci in leni izvoljeni senatorji so se zbrali v Zagrebu, kjer so se posvetovali, kako pomagati narodu v težkih časih.

France Preželj je definitivno izključen iz ZZZ. Proti izključitvi se ne more niti pritožiti. Sklep razsodišča je uprava potrdila proti dvema glaso-

Zasedba Dobrudže po Bolgarih je bila do 1. t. m. izvršena brez vsakega incidenta.

USA zbira brodovje v Pacifiku. Po vesteh iz Newyorka je v San Diego v Kaliforniji zbranih 35 vojnih ladij.

Manevri sovjetske vojske v kijevskem vojnem okrožju so bili po poročilu Tassa dne 30. m. m. zaključeni.

Zaloge drv morajo prijaviti lastniki gozdov in trgovci do 5. oktobra političnim oblastim.

Izprememba pri sodišču delavskega zavarovanja v Ljubljani. Pri ljubljanskem sodišču delavskega zavarovanja sta bila za podpredsednika tega sodišča imenovana sodnika okrožnega sodišča dr. Aleksander Grobelnik in Anton Šporn.

Slovenci so dali hrvatske glasove v Sarajevu. Za Bosno se vrši velik boj med Hrvatini in Srbi. Oboji bi radi pridobili muslimane, ki so odločujoč element v tej deželi. Hrvati hočejo, da se Bosna vključi v Hrvatsko že zaradi svojega zemljepisnega položaja, ker se kot naprej porinjena pest zajeda v ozemlje banovine Hrvatske. Srbi pa bi radi Bosno vključili v bodočo banovino Srbijo. Muslimani pravijo, da se čuti-jo eni Hrvat, drugi Srbe, na splošno pa bi najraje imeli svojo banovino. V Sarajevu je znano, da je hrvatski živel številno slabši kot pa slovenski. Pri zadnjih volitvah v Narodno skupščino pa so Hrvati dobili zelo veliko število glasov. Na podlagi volilnih spisov se da brez nadaljnega ugotoviti, da so za hrvatskega kandidata glasovali vsi Slovenci. Slovenci so tudi odločujoči člani v odboru HSS v sarajevskem predmestju. Že zaradi Sarajeva bi Hrvati ne smeli tako postrani gledati nas Slovencev.

Na framaonskih prividih je obolelo beograjsko »Vreme«. Pravi, da vsa naša vseučilišča vodijo stvarno masonske sile. »Zato ni čudno,« pravi omenjeni list, »ako je velik del vseučiliškega dištva prešel v komunizem.« — Po mnenju tega lista so tudi masoni krivi narodnostne nezavednosti v Vojvodini. — Če je to res, da so v prosveti odločali sami masoni in da so samo oni vzgajali narod ter čuvali nacionalizem, potem moramo reči, da se čudimo obdolžitvam »Vremena«, kajti v tistem času se je beseda nacionalnost pojmovala zelo, zelo ozko in to ne samo v Vojvodini, ampak tudi pri nas. Vsak stik s pripadniki tujih narodov se je označeval kot državni nevar. O tem bi lahko napisali knjige, ako bi hoteli opisati vse, kar se je v tisti dobi marsikateremu dobremu Jugoslavanu zgodilo, ki si je drznil govoriti drugače kot v materinščini,

ali pa je gojil prijateljske stike preko meje, kot n. pr. delavstvo, četudi z ljudmi, ki jim je bilo načelo spoštovanja jezika, pravice in neodvisnosti našega naroda »veto. Tako je bilo do včeraj... Nadalje pa lahko poročata narodno zavedna lista »Vreme« in »Slovenec«, ki »Vreme« zvesto ponatiskuje.

V Romuniji ni nemških letalskih in drugih častnikov, pravi romunska vlada.

Proti židom v Romuniji. Romunska zdravniška zbornica zahteva, da se židovski zdravniki izključijo ter njihovo delovanje omeji le na židovske bolnike.

V Moreni v Romuniji se je vnelo 69 vagonov nafte. Dognali so, da gre za sabotžo.

Po 500 gramov olja in 300 gramov masla bo dobival vsak prebivalec v Italiji počenši od 1. oktobra dalje. V Italiji je olje ena izmed glavnih življenjskih potrebščin, ker ljudje vse varijo na olju.

V Nemčiji ne bo pomanjkanja, je izjavil prehranjevalni minister Darre. Žita so pridelali letos 24,6 milijonov ton, ali samo 2 odstotka lanj, kot leto poprej. V začetku letošnje zetje je imela Nemčija še vrhu tega 6,2 milijona ton žita v rezervi. Sedaj so zaloge žita celo za 150.000 ton višje. Krompirja je letos 60 milijonov ton, ali 5 milijonov ton več kot leto poprej. Potrošnja mesa bo ostala lahko na isti višini kot doslej. Masla bo za 30 odstotkov več kot lansko leto. Mleka je bilo lani skoro 16 milijard litrov. Težave v prehrani Nizozemske in Belgije imajo svoj izvor v tujini. Agitacija v teh državah je nastala na angleško pobudo. Ako bo nekaj francoskih mest v prihodnji zimi trpelo pomanjkanje, potem se bo to zgodilo po njihovi krivdi. Škoda povzročena francoskemu kmetijstvu se ne da tako hitro popraviti.

O nemškem zunanjem ministru so pisali listi te dni, da je odšel v Moskvo, dan nato je bilo objavljeno, da je Ribbentrop zbolel na vnetju željsti in da je odšel iz Berlina na svoje posestvo.

Zimski čas bodo zopet uvedli v Nemčiji s 6. oktobrom in bodo takrat ob 3. uri zjutraj pomaknili vse ure za 1 uro nazaj.

O gospodarskem položaju v Evropi poročajo iz Amerike, da je v Belgiji naraslo število brezposelnih na 460.000. Vслед porušenih premogovnikov trpi industrija in elektrarne ne morejo obratovati. — Na Norveškem je bilo objavljeno potom radia, da prebivalstvo ne sme računati na dobave premoga v višini kot lansko zimo. — V Franciji vlada pomanjkanje, kar priznava sama vlada v Vichyju. — Na Madžarskem so uvedli nov brezmesni dan. — Olja bodo letos v Italiji pridelali dovolj, toda morajo pridelek deliti z Nemčijo. (Reuter)

Angleško ministrstvo za prehrano bo nadziralo vso prodajo mleka in skrbelo za enakomerno razdelitev količin mleka na vse državljane po enotni ceni.

Predsednik mohamedanske sekte v Indiji je proglasil sedanjo vojno Anglije za vojno indijskega mohamedanskega sveta.

Zopet uničevanje kave. Po poročilu iz Rio de Janeiro cenijo letošnji pridelek kave na okrog 21 milijonov vreč. Radi blokade bo ostalo neprodanih 11 milijonov vreč. Vso neprodano kavo nameravajo uničiti.

Dunajski vseučilišni profesor dr. Julius Wagner-Jauregg, sloveči psihijater, je umrl v 83. letu starosti. Pridobil si je zasluge s svojim odkritjem zdravljenja sifilisa z malarijo.

Indijski pesnik Rabindranath Tagore je nevarno obolel. Nekaj njegovih del imamo prevedenih tudi v slovenščini.

Znamenit nemški matematik prof. Einstein, utemeljitelj relativitetne teorije, je dobil dne 30. septembra državljanstvo v Zedinjenih državah. Einstein je odšel iz Nemčije kmalu po nastopu nacističnega režima. Kot svetovno znan učenjak je dobil zatočišče in službo v Zedinjenih državah.

Velik pobornik ideje vpeljevanja mlilcev v Ameriki dr. Hugo Eriksen, je 22. junija t. l. praznoval 80 letnico svojega življenja. Dr. Eriksen je tudi častni član beograjskega društva »Oganj«.

Zane Grey:

159

Mož iz gozda

Helen bi še bila rada nekoliko postala, a ostali so jo klicali in Ranger je kazal z nestrpljivim hrzanjem, da sluti sočno travo in vodo tam doli v globini. — Vedela je, da bo prihodnjič, ko se bo zopet vzpela do tega razgleda, že čisto drug človek.

»Nell, naprej«, je rekel Dale in odjezdil naprej. »Bolje bo, da gledaš navzgor.«

Sonce se je ravnokar skrilo za nazobčanimi grebni gor, ko so korenjaški in spretni možje svobodne dežele postavili taborišče in pripravili izdatno večerjo.

Potem je Roy Beeman poiskal med prtljago staro in obrabljeno Sveto pismo, ki mu ga je Helen posodila, ko je poročil Bo; in ko ga je odprl, se mu je obraz razjasnil in poduhovil.

»Pridita, Helen in Dale«, je rekel.

Vstala sta in stopila pred njega. In on ju je poročil pod veličastnimi smrekami in bori, medtem ko se je dišeči plavi dim vrtinčil kvišku in je veter pel skozi vršiče, medtem ko je vodopad žuborel tihe, nežne in sanjave melodije in ko je od temnih, okoliških pobočji zadonel divji, osamljeni krik volka, poln želje po življenju in po življenjski družici.

»Molimo«, je rekel Roy, zaprl Sveto pismo in je z ostalimi vred pokleknil.

»Samo en Bog je in jaz molim k njemu pri svojem ponižnem svečeniškem opravilu in ga prosim blagoslova za ženo in za moža, ki sem ju ravnokar zvezal s sveto zvezo zakona. Blagoslovi ju in ščiti in ohrani skozi vse življenje. Blagoslovi sinove tega močnega moža iz gozdov in jih napravi sebi enake, polne ljubezni in razumevanja za izvor, iz katerega teče vse življenje. Blagoslovi hčere te krepostne žene in pošlji nam z njimi še več svoje ljubezni in svojega duha, ki naj temu trdnemu zapadu prinese mehko in odrešenja. O Bog, razsvetli jima neprijazno in temno pot skozi skrivnostni gozd življenja! O Bog, vodi ju preko golih planjav bodočnosti, ki jih nihče izmed nas ne pozna! Mi Te prosimo v Tvojem imenu! Amen.«

Ko je pridigar spet vstal in dvignil tudi novoporočenca, se je zdelo, kakor da se je umaknil iz njega resni in svečani duh, ki ga je za čas obreda obsenčil. Ta mladi mož je bil spet prejšnji temnopolti Roy z jasnimi očmi, šegav in kratkobeseden, s skrivnostnim smehljajem na ustnicah.

»Mrs. Dale«, je rekel in jo prijel za roki, »želim vam vso srečo... Zdaj pa, ko sem opravil za vas to zadnjo službo ljubezni — mislim, da smem zahtevati od vas nagrado.«

In jo je poljubil. Potem je prišla Bo s svojimi toplimi in iskrenimi voščili in tudi cowboy je pristopil k Heleni s svojimi značilnimi kretnjami.

»Nell, zdaj je pa menda res za vedno fuč moje upanje, da bi vas mogel poljubiti«, je rekel počasi.

»In ko bo še ta veliki Indijanez enkrat okusil, kaj se pravi poljubljati —«

Potem pa je dokazal Las Vegas, kako spret in prisrčen zna biti pri taki priložnosti. Vse to je povzročilo, da je postala Helen vsa rdeča, zmedena in neizrekljivo srečna. Pogledala je Daleja. Iz njegovih oči je sijala radost nad dragocenim zakladom, ki ga je prejel; a te svojine se očitno še ni prav zavedal.

Med veselim gorjenjem, srečnim smehom in nemimi pogledi, je vsa petorica sedla k večerji. Ko so končali, je izrazil Roy svojo namero, da bo odjezdil. Vsi so ugovarjali in ga skušali pregovoriti, da ostane, a zaman. Le smejal se je in začel sedlati svojega konja.

»Roy, prosim ostanite«, je prosila Helen. »Zvečerilo se je že. In vi ste gotovo utrujeni.«

»Ne. Ne maram igrati vloge tretjega, kjer spadata skupaj samo dva.«

»Pa saj smo štirje.«

»Mar nisem ravnokar spremenil vas in Daleja v eno? In poleg tega tudi pozabljam, Mrs. Dale, da sem bil že več kakor enkrat oženjen!«

Za Helen naj bi bil to neovrgljiv dokaz. Las Vegas se je od smeha valjal po travi. Dale je začuden gledal.

»Roy, torej ste zato vedno tako prijetni v družbi«, je rekla Bo vrloglavo. »Veste, če bi Tom ne bil več prišel, sem se bila že odločila, da bi vam začela dvoriti, Roy... Cisto resno. Kolikšno število bi pa jaz potem dobila v seznamu vaših žen?«

Bo je bila vedno pripravljena obrniti kopje proti komu drugemu; Roy je bil videti zelo v zadregi. Smeh na njemu nasprotni strani. V zadregi je gledal v tla, dokler ni sedel v sedlu.

Iz naših krajev

KRANJ

K meznim pogajanjem v »Jugoslovanski tvornici gume«. Zadnje naše poročilo spopolnujemo v toliko, da je SDSJ vložila na prvih tozadevnih pogajanjih zahtevo, da se na mezde določene v kolektivni pogodbi l. 1938, ki veljajo za temeljno mezdo, doda še 50 odstotna draginjska doklada. Pri tej zahtevi se upošteva 12 odstotna draginjska doklada, ki je bila dosežena na pogajanjih 19. decembra 1939 in je bila veljavna od 1. decembra dalje, dočim se je za november delavstvu doplačalo 6 odstotkov. Takrat je bilo tudi sklenjeno, da so razlogi za nova pogajanja, ako draginja zopet naraste za več kot 8 odstotkov. Če je potem delavstvo prišlo z zahtevo po zvišanju plač šele po tolikem času in v tej višini, je bilo do tega več kot upravičeno. Delavstvo je potem na svojih zahtevah za 8 odstotkov popustilo in tako zahtevalo še 30 odstotno draginjsko doklado, ali v celoti 42 odstotno, upoštevajoč onih 12 odstotkov, ki jih je do sedaj že prejelo. Kakor je znano, so bila tudi oblastno sklicana pogajanja zaključena brez uspeha. Ker pa se teh pogajanj radi odsotnosti ravnatelja ni udeležil, se je z ozirom na to, ponovno poskušalo priti do sporazuma med zastopniki organizacije in vodstvom podjetja. Ta poskus pa je bil žal tudi brezuspešen, kljub temu, da so ob tej priliki zastopniki organizacije bili pripravljeni še nekaj popustiti. Toda sedaj so že prvotne zahteve delavstva daleč preizkušene. Pričakujemo, da bo razsodišče zadostilo upravičenim zahtevam delavstva ter z ozirom na nastalo draginjo uvidelo, da so te zahteve res minimalne.

Dela na cesti gredo počasi h koncu. — Sedaj tlakujejo z granitnimi kockami še Jelenov klanc in železi je, da se to delo čimprej izvrši. Sploh se pri nas vsa taka dela, ki ovirajo cestni promet, prepočasi izvršujejo. Tako tudi ta del ceste skozi mesto, ki je razorana že domala vse leto.

Mleko po din 4. V Stražišču je žena nekega večjega kmetu sklicala zaupen sestanek kmetov, ki imajo mleko za prodajo. Na tem zaupnem sestanku je kmete skušala pridobiti za to, da bi enotno zvišali cene mleku in sicer kar za 100 odstotkov. Po njenem mnenju naj bi nastavili ceno mleku liter po din 4. Kakšne uspehe je rodil ta sestanek, nam še ni znano. Pokvaril je baje to inicijativo dobičkalne kmetice nek pameten kmet, ki je pred zaključkom odšel, češ, da svojim odjemalcem mleka ne more podražiti, uvidevajoč, da bi delavec pri današnjem zaslužku tega ne zmoget. Potrebno bi bilo, da bi se oblast tudi za take sestanke zanimala.

JESENICE

Poročevalec, ki najzanimivejše prespi. — Dolg članek objavlja »Gorenjec« o izletu v Beograd. Vse mogoče natančnosti ve, ali one največje zanimivosti med Litijo in Zagrebom pa ne. Gotovo se je pripravil na bivanje v Beogradu in je ta čas v brzovalku spal in prespal veliki uspeh svojega ljubljence.

SV. LOVRENC NA POHORJU

Granitolom A. I. Ernst Erliha baje preneha obratovati. Torej zopet nov udarec za delavstvo.

Začela je obratovati tovarna za kose in srpe, katera je že od 15. junija t. l. pa do sedaj počivala, torej skoraj štiri mesece. Med tem časom je bilo tovarniško delavstvo večinoma zaposleno pri popravilih in pripravljalnih delih v podjetju. Za vse je pa razveseljevalo, da se obeta vsaj čez zimo nepretrgano obratovanje, da se bo tako omilil težek položaj tovarniškega delavstva. — Delavec.

Zaostankarjem! Čudne ideje imajo glede plačevanja naročnine našega delavskega lista »Delavske Politike« nekateri naši naročniki, ki se plačevanju v redu izmikajo, ko pa znesek na naročnini precej naraste, pa iznesejo pri izterjevanju naročnine s strani poverjenika vse mogoče ugovore in tudi kritike. Kritika je prav in v redu, toda predno človek kaj reče, naj izpolni svojo dolžnost. Sicer pa velja preговор: Izgovor je dober, ako ga pes na repu prinese. — Poverjenik.

STUDENCI PRI MARIBORU

Občinska seja. Pretečeni teden se je vršila pri nas redna seja občinskega odbora. Najprvo je župan g. Kaloh poročal o najetju brezobrestnega posojila v znesku din 100.000 za nakup rezervnih življenjskih potrebščin za obsevalstvo. Ta ideja je dobra in njeno uredničenje nujno potrebno, zato želimo, da ne bi ostalo samo pri besedah. Nadalje je g. Župan tudi poročal glede novo dovoljenih cen za kruh in meso (cene je objavilo sresko načelstvo in veljajo za ves srez Maribor desni breg). Nadzorstvo nad cenami je poverjeno posebnim komisijam. Dobili bomo tudi v dvorani gostilne Grmek v Cankarjevi ulici kino. Tudi to bo napredek, ker študenti morajo sedaj v Maribor, ako hočejo v kino. — Ugodno sta bili rešeni dve prošnji za sprejem v občinsko zvezo. — Kot tržni nadzornik, občinski stražnik in mesoglednik je bil izmed množice vseh prosilcev sprejet hišni posestnik g. Rudolf Heber. Ne dvomimo o zmožnosti in sposobnosti imenovanega gospoda, imamo pa pomisleke, ker smo mnenja, da je nemogoče, da bi kdo opravljal kar tri funkcije obenem. Stražnik mora vršiti tudi nočno službo. Kakor se vidi, bomo v prihodnje zopet ostali brez nočnega stražnika in čuvaja in se bodo nočni nemiri še v bodoče nadaljevali. Občinski odbor naj to vpoštevava in napravi temu primerne sklepe. — Občan.

LJUBLJANA

Za zvišanje prejemkov privatnih nameščencev

Medstrokovni odbor organizacij privatnih nameščencev v Ljubljani je na svoji seji dne 26. septembra sklenil, da se bodo nameščenske organizacije skupno borile za izboljšanje socialnega položaja nameščencev.

Dne 31. januarja 1940 določena minimalna plača din 900, oziroma din 1000, ne zadostja. Zaradi narasle draginje naj banska uprava do-

Spat podražitev mesa in masti. Kakor smo v predzadnji številki poročali, je pri mestni občini začel poslovati protidraginjski odbor, ki je pretekli teden razpravljal o cenah raznih življenjskih potrebščin. Sklenil je, da bo v Ljubljani od 1. oktobra dalje svinjska mast po 28 din kg (doslej po 24 din), slanina brez kože po 25 din, s kožo pa po 23 din. Zvišane so tudi cene svežemu svinjskemu mesu: svinjski hrbet, stegna in pleča na 24 din, vrat na 22 din, rebra na 18 din za kg. Mestno poglavarstvo je te zvišane cene že odobrilo.

Kranjske klobase po 10 din je začel prodajati nek gostilničar, ki bo menda kaznovan, ker ta cena za gostilne še ni odobrena.

Cevljarji so sklenili na svojem zborovanju v nedeljo občutno podražitev vseh popravil: podplati in pete 80 din, pete same 24 din itd. Cevljarji mojstri so istočasno sklenili, naj se zvišajo plače državnim in privatnim uradnikom v razmerju z naraslo draginjo. Cevljarjskim pomočnikom, ki zahtevajo 35 odstotno zvišanje mezd, so mojstri pripravljeni dati samo 25 odstotkov.

MARIBOR

Povišica mezd železniškim delavcem, ki so jo prejeli minuli ponedeljek, je povzročila silno razočaranje. S to povišico je bila namreč odpravljena takozvana 10 odst. doklada, ki jim je bila v začetku t. l. priznana z ozirom na silno naraščanje draginje. Starejši delavci in profesionalisti niso dosegli niti 1 din povišice na dan, temveč samo nekaj par, le mlajši so dobili po par dinarjev več, vendar pa povišica ni v nobenem razmerju z draginjo. Poleg železniških delavcev so hudo prizadeti tudi nižji poštni uslužbenci, zato bi bilo železi, da merodajni činitelji poskrbijo, da se bo ta krivica popravila, da bodo delavci ter nižji nameščenci v državnih službah prejeli primerne in draginji odgovarjajoče prejemke, vsaj pa, da bodo imeli take minimalne mezde, kot jih imajo delavci v privatnih podjetjih.

Popravljanje starih lokomotiv. Vse lokomotive, ki so bile že vzete iz prometa in z njih pobrani medenastni in bakreni deli, prihajajo sedaj nazaj v delavnice v popravilo, da jih bodo potem znova postavili v službo. Nerodno je, ker se mora za te lokomotive na novo izdelati vse dele iz medni in bakra. Za mnogo nadomestnih delov tudi ni več modelov, ki so jih zavrgli, ko so odločili, da bo lokomotiva prodana za staro železo, sedaj pa jih morajo izdelati iznova.

Prvi prevoz besarabskih Nemcev je bil minuli ponedeljek ponoči odpremljen preko Maribora v Nemčijo. V vlaku je bilo 552 izseljencev. Pogostitve v Mariboru, kakor se je prvotno govorilo, ni bilo in je vlak po presledku 20 minut odpeljal dalje. Odslej bodo vozili vsak dan taki vlaki z izseljenci preko meje.

O davčnih osnovah za odmero pridobnine v letu 1940 bo sklepal davčni odbor za mesto Maribor od 16. do 21. oktobra t. l. Pri mestnem poglavarstvu so razgrnjeni tozadevni seznami do 15. oktobra t. l. ob uradnih urah.

Trošarine prost sladkor za pisanje čebel dobijo člani »Slovenskega čebelarkega društva«.

Cena vinu raste. Kakor poročajo iz Slovenskih gor, se gostilničarji naravnost behajo za vinskim pridelkom. Letos bo vina malo in najbrž bo slabše kvalitete, zato ima staro vino zelo dobro ceno in ponujajo zanj po din 10 za liter na lico mesta. Novo vino pa plačujejo v naprej po din 7 liter, četudi bo kislo.

Cene mesa, ki so ga pripeljali slanimarji so bile dne 28. septembra sledeče: govedina kg od 14 do 16 din, svinjsko meso s kostmi od 16 do 18 din, svinjsko meso izluščeno kg 20 do 21 din, riba din 22, zajec din 18, salo din 24, slanina din 24, pljuča od din 8 do 10, jetra od din 10 do 14, reberca din 15 do 16, glava z jezikom din 8 do 10 kg, ledvice komad po 2 do 3 din in noge komad 2 do 3 din.

50 par več za vozovnico na mestnih avtobusih bo moral plačati vsakdo, ki bo vstopil na Glavnem trgu v avtobus, ki nima sprevoznika in si bo vozovnico nabavil pri soferju. Na ta način hočejo v avtobusnem prometu napraviti red, da ne bodo avtobusi, ki vozijo na podeželskih progah oziroma v predmestja imeli stalno zamude. Vozovnice si bo moral vsakdo nabaviti pri blagajni na Glavnem trgu.

Trboveljski slavček, ki se je s svojimi nastopi proslavil doma in v tujini in je danes deležen svetovnega priznanja, priredi v proslavo svojega desetletnega obstoja tudi pri nas v Mariboru koncert izbranih skladb iz najnovejšega repertoarja. Koncert bo v soboto, dne 5. oktobra t. l. ob 20. uri v veliki dvorani »Sokolskega doma«. Tako pridejo rudarski otroci s svojo lepo pesmijo zopet med nas in bodo kakor doslej vselej in povsod tudi v Mariboru osvojili srca poslušalcev. Naša dolžnost, sodrugri, je, da tudi mi vsi obiščemo ta koncert in da s svojo udeležbo damo priznanje mladim kulturnim delavcem, ki niso v čast in ponos samo trboveljskih sodrugov, ampak so v čast in ponos vsega delavstva. Zato vsi na koncert!

loči kot začetni mesečni zaslužek za vso Slovenijo din 1600, prejemki vseh ostalih nameščencev pa naj se takoj zvišajo za višino porasta draginje.

V ta namen so sklenile predložiti najprej skupno spomenico na bansko upravo, ki prav sedaj odloča tudi o delavskih minimalnih mezdah.

Ena pocenitev? Med splošnim poviševanjem cen, kakor zgoraj poročamo, bodo peki baje pocenili enotni ali ljudski kruh s 6 din na 5.25 din za kg. — V Ljubljani se opaža, da ljudje kupujejo zelo malo bele moke, odkar je tako draga. Tudi dinarske zemlje ne gredo v promet.

Delavski prosvetni večer bo v ponedeljek, 7. oktobra točno ob 8. uro zvečer v dvorani »Delavske zbornice« na Miklošičevi cesti. Na prireditvi sodeluje poleg delavskega glasbenega društva »Zarje« tudi pevsko društvo »Sava« ter solisti, člani »Narodnega gledališča« v Ljubljani, Milica Polajnerjeva in Vladislav Rakovec. Vstopnina je din 2 do 5 in se dobe vstopnice v predprodaji v društveni sobi »Zarje« v »Delavski zbornici«, Miklošičeva cesta 22-A-I, na dan prireditve pa pri blagajni. K prireditvi, ki tvori uvod v letošnje delavske prosvetne večere, vsi naviljudneje vabljene!

Plesne vaje »Zarje« se pričnejo nepreklicno prihodnjo nedeljo (6. oktobra) ob 3. uri popoldne v dvorani hotela »Metropol« v Ljubljani, pod vodstvom plesnega mojstra gospoda Jenka.

Pekovski mojstri še vedno sklepajo in ugi-bajo, kako bi se zopet uvedlo nočno delo. — K tej notici v št. 112 »Delavske Politike« nam poročajo, da so v ponedeljek pred 14 dnevi pekle svež kruh vse manjše pekarnice, večje pa ne, ker so se držale uredbe. Vsi tedaj se je pekarna Scherbaum odločila, da bo pekla ob ponedeljkih tudi ona. To je v ponedeljek, dne 30. septembra tudi storila. Do tega je prišlo tudi zato, ker se je zadnji pekarni pokvarilo ob ponedeljku za 1000 din kruha. Upravne oblasti so, tako zatrjujejo mojstri, soglasne s tem, da se prodaja ob ponedeljkih svež kruh. — Naša notica, ki so nam jo poslali v objavo nekateri pekovski pomočniki, je imela namen, da se uredi vprašanje peke kruha ob ponedeljkih za vse obrate enako, z upoštevanjem nočnega počitka, torej da se z delom ob ponedeljkih ne bi smelo pričeti pred 4. uro zjutraj. Ako so upravne oblasti soglasne, da se ob ponedeljkih prodaja svež kruh — in proti temu gotovo ni niti en konzument, razen tistih, ki svežega kruha sploh ne smejo jesti zaradi slabega želodca — potem naj se to uradno in javno razglasi. Uredbe, ki obstojajo, se morajo izvajati, ni pa mogoče, da se s tihih pristankom smejo kršiti, ali omiliti.

Deževno vreme silno ovira tlakovanje Frankopancev ceste. Od zgodnje pomladi in do sedaj so se vršila pripravljala dela, sedaj pa, ko bi lahko dokončali tlakovanje, je nastopilo deževno vreme, tako da kljub dobri volji, ki jo kažejo odločujoči činitelji, ne bo mogoče dokončati v doglednem času te potrebne modernizacije ceste. Ker je samo polovica ceste zagrajena, morejo vozila le v presledkih voziti med viaduktom in Jezdarsko ulico in je s tem oviran promet.

Združenje gostinskih podjetij je na zadnjem sestanku sklenilo, da bo razna živila dobavljalo od Kmetijske zadruge. Proti predlogu se je izrekel in glasoval samo gostilničar g. Starmann. Združenje bo tudi poslalo banški upravi predlog, naj bi se zopet prodajalo drobno pecivo po 50 para, ki bi ga naj peki izdelovali zato nekoliko manjše. Kakor znano, prodajajo sedanje pecivo komad po 1 din.

Tečaj ruščine se začne danes, v sredo ob 18. uri v dekliški meščanski šoli v Miklošičevi ul.

Gledališče mladega rodu je imelo v nedeljo, dne 29. septembra svoj prvi redni letni občni zbor v mali dvorani »Narodnega doma«, ki se ga je udeležilo precej ljubiteljev tega simpatičnega pokreta, zlasti iz vrst učiteljev in profesorjev; tudi prosvetna oblast je poslala svojega zastopnika. Predsednik prof. Emil Smasek je podal poročilo o izkušnjah in uspehih v prvem poslovnem letu, iz katerega je razvidno, da je društvo imelo v pretekli sezoni prireditvah mladina navdušeno pozdravila. Predvajali so več uprizoritev po Smasku prirejenega Levstikovega »Martina Krpana« in povabili so na gostovanje »Pavlihov oder« iz Ljubljane. Za prihodnjo sezono imajo na programu igre »Črtovo rešitev«, potem »Moico in živali« in če bo mogoče, še dramatičnejšo eno izmed Grimmovih pravljic. Za tajništvo in pedagoško-psihološki odsek je podala zanimivo poročilo Lea Smaskova, iz blagajniškega poročila, ki ga je podal Albert Murko, je razvidno, da je društvo imelo v pretekli sezoni 11.859 din dohodkov in 6.445 din izdatkov, tako da ostane saldo 5.414 din. V novi odbor so bili izvoljeni: kot predsednik Emil Smasek, podpredsednik Albert Žerjav, tajnica Jospina Drevenšek, blagajnik Albert Murko, odborniki Vlado Macarol in Lea Smasek (kot pedagoško-psihološka referentinja), v nadzorstvo pa Avgust Šilih, ki je predlagal za stari odbor razrešnico s pohvalo in Alfonz Kopriiva. Ta občni zbor je pokazal, da zasluje »Gledališče mladega rodu« plemenite cilje in zasluži vso podporo javnosti. V bodoče namerava gostovati tudi v večjih krajih izven Maribora.

Kolo znamke »NSU« ev. štev. 21.775 je bilo ukradeno v Vojašniški ulici, nekemu obrtniku.

Iz Česke

Umetniki pojdejo k delavcem v tovarne. Organizacija »Radost življenja« pripravlja v oktobru zanimiv poskus stika umetnikov z delavci. »Radost življenja« se je obrnila na večja praška podjetja s prošnjo, da bi določila dan, kdaj bi lahko umetniki v opoldanskem odmoru obiskali delavstvo in jim tam predvajali pev-ske, godbene in recitacijske točke. Ob tej priliki bi delavstvu tudi spregovorili poučne besede o zvezi umetnosti z življenjem in delom. Ob tej priliki bo prišlo delavstvo do neposrednega stika z odličnimi predstavniki češkega umetniškega življenja. (»Narodni Práce«.)

Minister dr. Göbbels o nalogah češke inteligence. O priliki obiska čeških kulturnih delavcev in novinarjev v nemških mestih in Holandiji je minulo sredo sprejel te Čeh v Berlinu tudi minister prosvete in propagande, dr. Goebbels in imel ob tej priliki daljši govor o novi Evropi, ki naj odgovarja organizacijskim in tehničnim pridobitvam 20. stoletja. Dr. Goebbels je govoril o poslanstvu inteligence naroda, ki mora biti vedno pobornica bodočega stanja in ne oboževaljica sedanjega. Češka inteligenca mora pomagati in ustvariti razmerje poštene zvestobe svojega naroda do Nemčije. — Sedaj morajo Čehi pokazati, da so s srcem in z dušo pri delu za spojitve z Nemčijo, ki bo le takšno odkrito priznanje priznala, ne pa poznejšega. Na ta način bo češkemu narodu tudi omogočeno, da bo oddajal svoje kulturne produkte širšemu krogu, preko mej Čehov, zlasti češke filme, za katere je imel minister dr. Goebbels tople besede priznanja. Isto velja glede godbe in drugih panog češke kulture. Dr. Goebbelsu se je zahvalil predsednik češkega radia dr. Masařik, ki je izročil dr. Goebbelsu v spomin sliko Prage, delo češkega umetnika Šetelika. Izleta se je udeležilo 34 pisateljev in drugih kulturnih delavcev, med njimi pisatelj Jaroslav Durych (zastopnik katoliškega tabora), dr. Jan Bor, šef »Narodnega Divadla« v Prahi, Pavel Ludikar, komorni pevec, Vaclav Talich, šef opere »Narodnega Divadla«, Vaša Přibeda, virtuoz na gosli, Jan Sokol, arhitekt, Janko Uprka, akademski slikar in drugi.

Dr. Chvalkovsky pri dr. Goebbelsu. ČTK javlja, da je nemški minister propagande dr. Goebbels te dni sprejel poslanika protektorata Češke in Morave dr. Chvalkovskega, ki uraduje v Berlinu in je bil po zlomu ČSR zunanji minister v Prahi.

POSLEDNJE VESTI

Seja odbora zveze jugoslovanskih mest je bila te dni v Zagrebu. Hrvati bodo ustanovili svojo zvezo, ki bo samo sodelovala z zvezo jugoslovanskih mest.

Železniški minister bo razdelil vagone na posamezne pokrajine, da bo omogočen brezhiben dovoz hrane v pasivne kraje. V ta namen je prispel v Sarajevo.

10 milijonov dinarjev za nakup semen je odobril trgovinski minister banovinam iz fonda Prizada. Doslej so banovine dobile v ta namen enkrat 4,5, drugič pa 5 milijonov dinarjev.

Angleško vojno poročilo z dne 2. oktobra: V noci na 2. oktobra so angleška letala napadla Berlin, železniške zveze v okolici in petrolejske rezervoarje ter vojaške objekte. Nadalje so bombardirala Hannover in razdejala neko tovarno, Rotterdam (Holandska) in letališča v magdeburgu. 5 angleških letal je bilo sestreljenih. — Nemška letala so ponoči napadala London. Skoda ni znana. — Dopoldne dne 2. oktobra so bile zračne bitke nad Anglijo. Sestreljenih je bilo 8 nemških letal.

13.000 žrtev so doslej zahtevali nemški napadi na London po pisanju poročevalca nekega švedskega lista iz Londona, (DNB).

Japonci so že zasedli oporišča v severni Indokini in so njihova letala dne 30. septembra napadla mesto Huning v pokrajini Juan. Ker prebivalstvo na napad ni bilo pripravljeno, je škoda velika. Poskusi Japoncev, da bi prekorčili mejo Indokine, pa so trčili ob močen odpor Kitajcev. — Kitajci so v ofenzivi v srednji Kitajski in so na več mestih porušili progo Sanghaj—Nanking.

Posebne vojaške, gospodarske in politične komisije za izvedbo vojaškega pakta med Japonko, Nemčijo in Italijo bodo ustanovljene v Tokiju in Berlinu. Te komisije bodo izdelale podroben načrt sodelovanja teh treh držav.

Zedinjene države naj bi dale Angliji posojila za vojno, obenem pa ji znižale dolg iz zadnje svetovne vojne in tudi obresti od tega dolga. Tak predlog je stavil ameriški senator King, ki pravi, da morata senat in reprezentančna zbornica prepustiti Rooseveltu, da o teh vprašanjih odloči.

Orožje, ki so ga kupile v Zedinjenih državah tuje države, katere nimajo izvoznega dovoljenja, bo smel Roosevelt zaseči in staviti Angliji na razpolago.

»Madžari so sprejeli dunajsko razsodbo, četudi se zavedajo, da je ostalo še mnogo Madžarov izven mej Madžarske,« je rekel ministrski predsednik grof Teleki na zborovanju madžarske vladine stranke. »Nemčija in Italija sta dobro premislili svojo odločbo, zato ji re gre oporekati. Madžari se morajo sedaj posvetiti gospodarskim vprašanjem in obnovitvi Sedmograske. Notranja politika se ne bo spremenila. Gospodarsko pa je Madžarska do-cela naslonjena na Nemčijo.

200 nemških vojaških godbenikov in častna četa pride v Madrid, kjer bodo godbeniki priredili koncert v areni pred 30.000 poslušalci.

Dva ruska letalca sta te dni priletela do 90 stopinj severne širine, torej skoraj do severnega tečaja.

Zelo slabo žetev sladkorne repe so imeli v Franciji in je sladkorna industrija v velikih težavah; prizadeti bodo pa seveda potrošniki.

18. marec bo državni praznik v Mehiki, kot spomin na obletnico razlastitve petrolejskih magnetov in gospodarske osamosvojitve republike.

Veliko izbiro jesenskega blaga

v češki in angleški kvaliteti po znano nizkih cenah

za moške obleke in plašče, damske kostume in plašče, hubertuse, oficirske in železničarske uniforme ter krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu

Maribor, Ulica 10. oktobra (pri glavni policiji)

Minimalna mezda od din 3'— do 5'50

Ako so v kolektivnih pogodbah ali mezdah sporazumih določene nižje mezde, se morajo prilagoditi novim.

Ban dravske banovine je na podlagi uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnani in razsodništvu predpisal nove minimalne mezde za vso banovino z veljavnostjo od 28. septembra t. l. dalje.

Minimalna mezda znaša:

za stroke v skupinah:

»A« »B« »C«

za delavce preko 18 let:

v industriji, ne glede na kraj, ter v trgovini in obrti v krajih s preko 5000 prebivalci	5.50	4.75	4.00
v trgovini in obrti v krajih z manj kakor 5000 prebivalci	5.00	4.50	3.75

za delavce izpod 18 let:

v industriji, ne glede na kraj, ter v trgovini in obrti v krajih s preko 5000 prebivalci	4.25	3.75	3.00
v trgovini in obrti v krajih z manj kakor 5000 prebivalci	3.75	3.50	3.00

V skupino A) spada predvsem: rudarstvo, kamnolomi, kovinarska industrija, kemične tovarne, tovarne razstreliv, olj in maščob, elektrarne, vodovodi, tvornice gumijevih predmetov, pivovarne, tovarne špirta, tiskarne, tovarne

pohištva, pogrebni zavodi in kinematografi.

V skupino B) spadajo: zasebni promet, izdelovanje mlinskih kamnov in škrljčevca, predelovanje zemlje, izdelovanje glasil, gozdno-žagarska stroka in stroka za grobo predelovanje lesa, živilska stroka, izdelovanje ščetk, predelovanje kosti in rogov ter celuloide, moška in ženska konfekcija, krznarstvo, kemične čistilnice oblek, knjigoveštvo, trgovina in denarni zavodi.

V skupino C) spada: perutninarstvo, vrtnarstvo, drobno struženje lesa in izdelovanje igračk, upognjenega pohištva in ležalnih stolov; gostilne, kavarne in krčme, krojaška stroka in higijski poklici, med njimi tudi brivci.

Za vajence ne veljajo določbe te odredbe. Akordno delo ne sme biti slabše plačano, kot je plačano urno delo po tej uredbi. Za osebe, ki dobiva mesečno plačo, se izračuna dnevna plača na ta način, da se mesečna plača deli s 25. Hrano sme delodajalec zaračunati z din 12.— na dan, stanovanje pa z din 2.— na dan.

Delodajalec, ki ne plača minimalne mezde, je kazniv z din 100 do 10.000.

Povišanje mezd, kakor ga je odredil ban, ne predstavlja maksimum, ampak minimum zaslužka. Ta minimum pa ni življenjski minimum, četudi se bodo mezde v nekaterih strokah precej izboljšale. — Mnogo kolektivnih pogodb ima predvidene za nekatere panoge delavstva nižje postavke, kot pa so sedaj mezde določene s kolektivnimi pogodbami. Ako so mezde manjše od minimalnih mezd, se avtomatično zvišajo na ono višino, ki je določena z novo uredbo o minimalnih mezdah.

Kvalificirani delavci bi morali dobiti višje mezde, toda uredba samo pravi, da morajo dobiti najmanj tako visoke, kot so predvidene z uredbo.

Delavci in delavke bodo najlažje pazili, da se bo uredba izvrševala, ako se bodo organizirali. Minimalne mezde pa služijo tudi kot podlaga za akcije za zboljšanje mezd, to pa je zopet mogoče samo s pomočjo svobodne strokovne organizacije.

Železnica nudi nove ugodnosti za potovanja

počenši od 1. oktobra t. l. dalje

Nedeljska povratna potovanja so po novi tarifi mogoča v vseh razredih potniških in brzih vlakov na razdalje od 11 do 300 km. Če je v ponedeljek praznik, se potnik z nedeljsko povratno karto lahko vrne z večernim izletniškim vlakom in ne kakor sicer najkasneje do 12. ure. Za nedeljska povratna potovanja na razdalje preko 300 km mora potnik za razliko preko 300 km pri odhodu in pri povratku plačati normalno vozno ceno.

Cena vozniških kart za izletniške vlake pa je enaka vojni ceni za nedeljska povratna potovanja.

Zelo ugodne spremembe je prinesla nova tarifa v predpisih za skupinska potovanja. Skupine od 8 do 29 oseb uživajo 33 odst. popusta, skupine 30 in več oseb pa 50 odst. popusta. Popust velja za vse razrede potniških in brzih vlakov, vendar pa za najmanj 21 km vožnje. Otroci plačajo polovico. Pri skupinah od 15 do 49 oseb uživa 1 vodja skupine brezplačno potovanje, pri skupinah od 50 do 99 oseb 2 vodji, pri skupinah večjih od 100 oseb pa 3 vodje. Skupinska potovanja se morajo pisмено prijaviti odhodni železniški postaji, ali pa biletarnici »Putnika«. Pri skupinah od 50 oseb se mora potovanje prijaviti 12 ur pred

Delavski pravni svetovalec

Postranska zaposlitev v kavarni (Maribor)

Vprašanje: Kot pomivalka sem bila zaposlena v kavarni ter sem snajžila posodo in jo dostavljala v kuhinjo. Delala sem le ponoči, največ ob nedeljah in praznikih. Plačilo za eno noč sem prejela po din 15 ter še kaj malce v hrani. Ali tudi zame velja minimalna mezda, kot je določena za gostinsko pomožno osebje in koliko znaša?

Odgovor: Banova uredba z dne 4. maja 1940 je določila minimalno mezdo za pomožno osebje, zaposleno v gostinskih podjetjih. Vašo zaposlitev je šteti v vrsto nekvalificiranega dela ter Vam pripada z ozirom na obrat in kraj minimalna mezda po din 3 na uro, pri čemer si morate seveda odšteti primerno vrednost za hrano, ki pa seveda ni na višini prodajne cene. Kolikor ste delali na dan preko 10 ur, ste upravičeni zahtevati tudi plačilo za nadurno delo. Kar ste delali ob nedeljah, Vam je delodajalec dolžan plačati vse delo kot nadurno, t. j. s 50 odst. poviškom.

Deljen delovni čas (Velenje)

Vprašanje: Leta 1931 je bila sklenjena kolektivna pogodba med rudnikom in predstavniki delavcev, v kateri je dogovorjeno, da

ŠE VEDNO KUPITE DOBRO IN PO UGODNIH CENAH

Rokavice, nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki). Volna, preja za strojna ročna dela. Kombeče, modrčke, sralice svile in flor nogavice itd. Obleke, platno, odeje, predpasnike, rute. Blago, perilo za ženske, moške, otroke. Šivilske potrebščine, galanterija.

OSET »MARA«, Koroška cesta 26 (Poleg tržnice — Vodnikov trg).

Oprostilna sodba proti Halbärthu zaradi verižništva

Maribor, dne 2. oktobra.

V nadaljevanju razprave dne 2. oktobra proti tovarnarju Halbärthu, je branilec Petrovič se dokazoval, da je finančna direkcija vsako leto pregledala obtoženčeve trgovinske knjige, tudi še po odpovedi obrti in da so bile knjige vedno v redu ter ugotovljena vedno enaka količina usnja na zalogi. Zveza industričev je tudi poslala vsem tovarnarjem usnja okrožnico, v kateri jim javlja, da je treba prijavljati samo usnje inozemskega izvora.

Nato je bil zaslišan izvedenec veletrgovca Roglič, ki je izpovedal, da je bilo blago, ki je bilo zaplenjeno, ocenjeno po ceni usnja v mesecu juliju t. l. in da je bila cena usnja v januarju polovico manjša, danes pa že znaša dvojno ceno in je vrednost blaga pri tovarnarju Halbärthu gotovo nad 6 milijonov dinarjev.

Davčna uprava je poslala sporočilo, da je obtoženec vsako leto v mesecu januarju prijavil davčni usnj svojo zalogo ter jo ocenil na 1.800.000 dinarjev, kar je po mišljenju izvedenca odgovarjalo ceni blaga v mesecu januarju.

Izvedenec je z ozirom na nejasnost določb vprašal Zvezo industričev, ali je on dolžan prijaviti zalogo, na kar mu je zveza odgovorila, da imetniki čevlarske obrti niso dolžni prijavljati zalogo, pač pa tovarnarji usnja, katerim je poslala tudi okrožnico, da je treba prijavljati samo usnje inozemskega izvora, ostalo usnje pa le, če je podvrženo nadzorstvu cen, med katere predmete pa usnje takrat še ni spadalo.

Nato je sodnik razpravo zaključil, vse ostale dokaze kot nepotrebne zavrnil. Branilec obtoženca je predlagal oprostitve, vršilec dolžnosti državnega tožilca, višji pisarniški oficijal Bogatec, pa je predlagal kaznovanje.

Nato je sodnik razglasil sodbo, s katero se obtoženi Halbärth v smislu § 280 kaz. postopka oprosti od obtožbe prestopa po čl. 2 odst. 2 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne spekulacije, storjenega s tem, da bi od 25. septembra 1939 v Mariboru kopičil življenjske potrebščine, t. j. usnje v vrednosti 4 milijone dinarjev, zato da bi se te potrebščine odvzele iz prometa in s tem povišala njihova cena.

Iz obrazložitve posnemamo: V smislu čl. 2 odst. 2 uredbe je prepovedano kopičiti življenjske potrebščine in ostalo blago zato, da bi se potrebščine in blago vzele iz prometa in s tem povišala njihova cena. Tega namena se obtoženec ne more naprtiti. Obtoženec je leta 1936 odjavil svojo obrt, imel pa je še na zalogi gotovo količino blaga, v nameri, da ponovno svojima sinovoma odpre tovarno. Blaga ni kopičil, ker takrat ni mogel vedeti, kakšno ceno bo blago imelo čez par let. Če bi hotel obtoženec blago odtegniti iz prometa, bi gotovo svoje zaloge ne prijavljali davčni upravi in vojaški oblasti. Ker pa obtoženec od 1. 1936 ni več izvrševal svoje obrti, pa nastane vprašanje, dali je bil sploh dolžan prijavljati v smislu gornje uredbe blago upravnemu oblastvu. Sicer pa je tudi Zveza industričev poslala vsem tovarnarjem usnja okrožnico, v kateri jih opozarja, da ni potrebno prijavljati usnja, ki ni inozemskega izvora.

V zvezi z gornjimi ugotovitvami obtoženec ni zakrivil prestopa po čl. 2 odst. 2 gornje uredbe in ga je bilo oprostiti.

Vršilec dolžnosti državnega tožilca je prijavil priziv radi kršitve zakona in izreka o krivdi in kazni.

Prognanstvo Halbärtha v Stari trg ob Kol-

pi je izrekla upravna oblast na podlagi zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, tudi zaplenbo usnja je odredilo upravno oblastvo in je zaplenbo potrdilo sodišče.

Ako bo okrožno sodišče, ki bo o tem nadalje sklepalo, potrdilo oprostilno sodbo, bodo upravne oblasti vsekakor morale razveljaviti odločbo o prognanstvu. O zaplenbi pa bo seveda moralo odločiti sodišče, ki je potrdilo zaplenbo.

BREŽICE

Nesreča tovarnega vlaka pri Dobovi se je zgodila na ta način, da je pri enem izmed prednjih vagonov počila os. Voz je iztiril, lokomotiva pa je vozila še kakšnih 500 metrov naprej in so kolese iztirjenega voza vozila po prazih ter razdrila progo. Ko pa je nato lokomotiva sunkoma obstala, je devet vagonov zajezilo drug drugega, nakar so se deloma prevrnili na progi, deloma pa padli preko tri metre visokega nasipa. Cisterne polne nafte so se razbile in nafta je pojila zemljo. Kmalu so prišli na lice mesta kmetje s kafi in sodi, ki so pričeli loviti in zajemati nafto, ker bi bila sicer itak šla v nič. V vagonih je bilo kakšnih 100.000 kg nafte. Pri tem se je lažje ponesrečil en zavirač. Med potniki vlakov, ki so morali zaradi nesreče prestopati, pa ni manjkalo komičnih prizorov. Tako so nekateri zabredli v vodo in nafto.

Kar 50 zabodljivcev z nožem je prizadejal neznan morilec in vlomilec 48 letni posestnici Ivani Krušnikovi v njeni hiši na Studencu pri Dobu. Več ran je bilo smrtonosnih. Preiskava je ugotovila, da se je močna posestnica borila z napadalcem in v tem boju podlegla. — Pokojnica je bila pobožna žena in je vsak dan prihajala v Št. Vid k maši in obhajilu.

PESNICA PRI MARIBORU

In zopet regulacija Pesnice. Letošnje deževno vreme je prebivalcem Pesniške doline prizadejalo hudo škodo, ker je bila že doslej, kakor smo to ponovno poročali, cela vrsta poplav. Tudi nalivi v noči od sobote na nedeljo so znova povzročili poplavo, ki je uničila vse pozne poljske pridelke.

KULTURA IN UMETNOST

Razstava slikarja Ljubo Ravnikarja v galeriji Obersnel v Ljubljani vzbuja med vsemi obiskovalci veliko pozornost, dasi smo opazili za to razstavo le malo opozoril in reklame. Razstavljenih je 90 slik in sicer: olje 29, 37 akvarelov, 12 iz mladinskega ciklusa in 12 linorezov, kar priča o veliki delavnosti in agilnem umetniškemu udejstvovanju slikarja g. Ravnikarja. Delavcem ponovno toplo priporočamo obisk te razstave, kje bodo videli tudi mnogo lepih slik s socialnimi motivi, kar je opaziti le bolj redko na naših umetniških razstavah. Vstopnine ni. Prospekti se dobijo po din 3, tako da je omogočen ogled razstave tudi revnejšim slojem.

Masonske lože je razpusil nemški komisar na Norveškem. DNB.

Preparat, ki bo nadomestil vitamin K, so po poročilu Tassa izdelali v osrednjem zavodu za izkustveno medicino v Moskvi. Ta preparat bodo uporabljali med drugim pri kirurških operacijah, ker ima baje večji učinek kakor pa vitamin K.

odhodom, pri večji skupini pa najmanj 24 ur pred odhodom vlaka.

Za skupinska potovanja s posebnimi vlaki znaša najmanjša vozna cena din 3000. Jamstvo za posebni vlak znaša po novi tarifi le din 2000. Na vsakih načetih 100 potnikov se odobrava po novi tarifi brezplačen prevoz po 1 vodju.

Glede ugodnosti za turistična potovanja naših državljanov, to je za potovanja v svrhu zdravljenja in odmora nova tarifa žal ni prinesla nikakih sprememb.

Znižane vozne karte za mladooročence pri poročnih potovanjih imajo po novi tarifi veljavnost 10 dni ter se potovanje lahko poljubno in brez potrdila prekine.

Polovična vozina za skupine najmanj 4 članov raznih sportnih in turističnih organizacij velja po novi tarifi za vse potniške in brze vlake in za poljubne razdalje. Legitimacije, na podlagi katerih se odobrava polovična vozina imajo sedaj veljavnost za 3 koledarska leta.

Predpisi glede ugodnosti za posamezna dijaška potovanja so ostali v glavnem nespremenjeni. Pač pa predvideva nova tarifa znatnejše spremembe predpisov za šolske ekskurzije. Popust za šolske ekskurzije, ki velja za skupine najmanj 10 dijakov znaša sedaj 66 odst. Na vsakih 10 dijakov uživa po 1 profesor odnosno učitelj kot spremljevalec enak popust. Popust velja sedaj za III. razred potniških in brzih vlakov brez vsake omejitve glede razdalje. Veljavnost vozne karte za šolske ekskurzije je podaljšana na 15 dni za vsako potovanje v eni smeri; prekinitve potovanja je dovoljena brez potrdila na vseh onih postajah, ki so navedene v vojni karti. Važna je odredba, da se mora vsaka šolska ekskurzija 8 dni pred nameranim odhodom pisмено prijaviti pristojni železniški direkciji.

Tudi za predplačilne karte, za mesečne dijaške karte, za mesečne uradniške karte, za tedenske delavske karte, za peronske karte itd. predvideva nova tarifa večje in manjše spremembe. Nova tarifa tudi točno določa kakšne morajo biti fotografije na legitimacijah, ki se predlagajo železniškemu organu v zvezi z raznimi ugodnostmi in popusti.

Iz Slovaške

Nacionalno socialistične metode v utrjevanju Slovaške. ČTK. V soboto je razpravljal v Banskí Bistrici pod vodstvom predsednika slovaškega parlamenta dr. Sokola politični odbor Hliakove slovaške ljudske stranke. Dr. Sokol je povdaril, da med vodstvom stranke in vodilnimi osebnostmi države ni nikake razlike glede idejnega programa stranke. Kakor je že povdaril prezident slovaške republike, se bo razvijala narodna Slovaška po preizkušeni nacionalni socialističnih metodah. Končno je predsednik povdaril, da bo treba v bodoče manje kritizirati in manje govoriti, zato pa tem več delati.

Slovaki v Moskvi. Pripravljalna dela za otvoritev gospodarskih pogajanj med SSSR in Slovaško so končana. V kratkem bo slovaška delegacija odpotovala v Moskvo.

4000 slovaških židov v Palestino. Vsled vedno hujših pogojev za bivanje se tudi iz Slovaške židi izseljujejo. Nedavno se jih je odpeljalo 33 parniki po Donavi 4000, ki so prispeli do bolgarske meje na potu v Palestino. Baje se je hotelo nekaj židov naseliti na Bolgarskem, pa niso dobili dovoljenja.

velja za delavstvo, zaposleno pri rudniku neprekinjen 8 urni delovnik. Ali ta kolektivna pogodba velja tudi za delavce, zaposlene v pisarni?

Odgovor: Kolektivna pogodba je obvezna tako za službovalca kakor za službovalce. Če je v kolektivni pogodbi dogovorjen neprekinjen delovnik, kolikor ta ne krši zakonitih določil, je obvezen tudi za delodajalca. Če je bilo ob sklepanju kolektivne pogodbe mišljeno, da velja neprekinjen delovnik tudi za delavce, ki so zaposleni v pisarni, jih mora rudnik zaposlovati le ob neprekinjenem delovniku. Če pa ni bilo tako mišljeno, se morajo ti delavci ravnavati po delovniku, kot ga delodajalec določi za pisarno. Deljenega delovnika zakon ne prepoveduje. Zakon o zaščiti delavcev le določa, da se mora tekom 8 ur dela dati pomožnemu osebju vsaj eno uro odmora.

MALI OGLASI

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevni cenah. Hitra izdelava.

Priporoča se

SPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom t. l. t. l.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru

Sodna ulica šte. 20

Izvršuje vsa v grafično stroko spadajoča dela najceneje in najhitreje.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324